

Велико херцогство Люксембург

Площ:	2586 кв. км.
Население:	437 389 души (2000 г.).
Столица:	Люксембург.
Официален език:	люксембургски, немски, френски.
Религия:	католици (95%).
Паритна единица:	евро (люксембургски франк до 2002 г.).
Административно деление:	3 окръга.
Държавно устройство:	конституционна монархия. Държавен глава – Велик херцог. Законодателен орган – еднокамарен парламент. Изпълнителен орган – Държавен съвет; членовете му се назначават пожизнено от Великия херцог.

1. Общи бележки

Съдебната власт във Великото херцогство Люксембург включва съдилищата, трибуналите и прокуратурата. Решенията и присъдите се произнасят в името на Великия херцог на Люксембург. Разследването по наказателни дела се извършва от полицейските органи, които са част от изпълнителната власт.

2. Съдилища

Съдилищата се делят на общи и административни съдилища. Конституцията на Люксембург съдържа разпоредби относно Върховния съд, военните съдилища, съдилищата по трудови и осигурителни въпроси и административните съдилища.

2.1. Конституционен съд

Конституцията на Люксембург съдържа и уредба на **Конституционния съд**, който е част от съдебната власт. Неговата основна функция е да преценява конституционността на законите. Той може да бъде сезиран от всеки съд, който при необходимост да приложи определен закон има съмнения относно съответствието му с Конституцията. На такъв инцидентен съдебен контрол не подлежат законите, с които се ратифицират международни договори. При направено искане от някоя от страните по конкретно дело пред общ или административен съд или трибунал, въпросът за съответствието на приложимия нормативен акт с Конституцията да бъде отнесен пред Конституционния съд, компетентният да реши делото съд е длъжен да спре производството и да сезира Конституционния съд. Отказ да се

сезира Конституционния съд е допустим, само ако решението на Конституционния съд би било без значение за решението по конкретното дело, направеното от страната искане е без никакво правно основание или Конституционният съд вече се е произнесъл с решение по въпрос с идентично съдържание.

Съставът на Конституционния съд включва председателя на Върховния съд, председателя на Върховния административен съд, двама съдии от Касационния съд, петима магистрати, номинирани от Великия херцог по общо предложение на Върховния и на Върховния административен съд. Конституционният съд заседава в петчленни колегии.

2.2. Общи съдилища

2.2.1. Върховен съд

Върховният съд в Люксембург включва Касационния съд и Апелативния съд. **Касационният съд**, който заседава в състави от петима съдии, разглежда основно жалби срещу решения на Апелативния съд или на други съдилища като последна съдебна инстанция. Процесуалното представителство от адвокат пред Касационния съд е задължително. **Апелативният съд** формира девет състава, всеки от които включва трима съдии. Той разглежда граждански, наказателни и търговски дела, както и дела, разглеждани като първа инстанция от двете трудови съдилища в Люксембург.

2.2.2. Окръжни съдилища

В Люксембург има две **окръжни съдилища**, които заседават в тричленни състави. Към двете окръжни съдилища има **прокурорски служби**, които се състоят от държавен прокурор и помощник-прокурори.

По **граждански и търговски дела** окръжният съд е основен първоинстанционен съд и разглежда всички дела, за които не е предвидено изрично да са подсъдни на друг съд поради вида на спора или цената на иска. Делата, които разглежда окръжният съд, обикновено са с цена на иска над 10 000 евро.

Окръжният съд е апелативна инстанция по решенията на мировите съдии от съответния съдебен район.

Окръжният съд разглежда и наказателни дела, предимно относно по-леки престъпления.

2.2.3. Мирови съдии (Justices of the Peace)

Люксембург е разделен на три мирови съдебни района. **Мировите съдии** разглеждат всички **граждански и търговски дела**, които изрично са им разпределени по правилата на родовата подсъдност на Гражданско-процесуалния кодекс на Люксембург или на друг специален закон. Мировите съдии са първа и последна инстанция по **граждански и търговски дела** с цена на иска до 750 евро. Те са

първоинстанционен съд по дела с цена на иска до 10 000 евро, които подлежат на въззивен контрол от окръжния съд.

Процесуалното представителство от адвокат пред мировите съдии не е задължително. Лицето може само да защитава интересите си или да се представлява от своя съпруг, родители или роднини по права линия или по съребрена до трета степен включително, както и от лице, което работи изключително в услуга на представлявания или неговия бизнес.

На мировите съдии по **наказателни дела** са подсъдни дребните простъпки и нарушения на закона, за които е предвидена санкция глоба от 25 до 250 евро. Те разглеждат и дела за по-тежки престъпления, ако това е изрично предвидено в закон.

Мировите съдии са компетентни и по някои трудови спорове. Те разглеждат спорове, произтичащи от трудови договори или договори за ученичество. Обжалването на тези дела е пред Върховния съд.

2.3. Административни съдилища

2.3.1. Административен съд

Административният съд е върховният правораздавателен орган в областта на административното правосъдие. Той разглежда жалбите срещу решенията на административния трибунал, освен ако друго не е предвидено в закон, както и жалби срещу решения на други административни юрисдикции, които по закон са оправомощени да разглеждат административни спорове.

2.3.2. Административен трибунал

Административният трибунал разглежда жалби по решения относно липсваща компетентност, превишаване на правомощия, неправилно упражняване на правомощия, нарушения на закона или на процедурите, предвидени да защитават гражданите и юридическите лица, жалби срещу индивидуални административни актове, за които не е предвидено обжалване по друг ред, и жалби срещу нормативни административни актове, независимо от органа, който ги е издал.

Административният трибунал е компетентен да разглежда и спорове относно данъчноправни задължения, включително и относно местни данъци и такси.

2.4. Статут на съдиите

Мировите съдии и съдиите в окръжните съдилища се назначават от Великия херцог на Люксембург. Съдиите от Върховния съд и председателите на окръжните съдилища се назначават от Великия херцог на Люксембург по предложение на Върховния съд. Мировите съдии, окръжните съдии и съдиите от Върховния съд се назначават безсрочно на съответните длъжности. Те не могат да се освобождават от длъжност или да се отстраняват временно от длъжност освен при влязло в сила съдебно решение в този смисъл. Забранено е и преместването

им в друг съдебен район освен при изричното им съгласие за това и преназначаването им на съответното място. Допустими са изключения само на основание невъзможност за изпълнение на служебните задължения или поведение, несъответстващо на престижа на заеманата длъжност.

3. Прокуратура

Прокуратурата в Люксембург е част от съдебната власт. Към Върховния съд и към окръжните съдилища има съответни звена на прокуратурата. Прокурорите в Люксембург са независими в решението си дали да повдигнат обвинение по наказателни дела. Критериите, на които трябва да отговарят прокурорите, за да бъдат назначени, както и основанията за освобождаването им от длъжност са същите, както тези за съдиите.

4. Разследващи органи

Разследването по наказателни дела в Люксембург се осъществява от **полицейските органи**. **Криминалната полиция** участва в разследванията и на тежки престъпления като грабежи, убийства и др.

Отделите на Криминалната полиция са: "Общи престъпления", "Организирана престъпност", "Наркотици, финансова и икономическа престъпност", "Младежка престъпност", "Полиция за чужденци", "Служба за разпознавания", "Отдел за криминални и икономически анализи".

Според Закона за полицията целият полицейски състав е компетентен да разследва наказателни дела.